

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-5Csp/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621200632
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8621200632.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobkyne A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. D. E. XX, právne zastúpenej JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľných zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Určuje, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.2.2016 uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov.

Ia. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 222,80 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 222,80 eura od 30.12.2021 do zaplatenia sumy 222,80 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Ila. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.2.2016 v § 4 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v znení „Ako variabilný symbol pre platbu splátok uvádzajte číslo zmluvy. Ak číslo neuvediete, nebudeme schopní platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“ je neprijateľná.

IIIa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

IV. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.2.2016 v § 3 Hlavy 6. Ukončenie zmluvy, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v znení:

„V prípade, že:

- ste sa oneskorili s platením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace,
- ste uviedli v návrhu nepravdivé údaje,
- ste porušili niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich zo zmluvy,

d) bolo začaté exekučné, konkurzné, vyrovnacie alebo iné konanie na Váš majetok (vrátane dedičského konania),
nám musíte celý čerpaný úver na požiadanie splatiť (tzv. zosplatnenie úveru).“ je neprijateľná.

IVa. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

V. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.2.2016 v § 1 Hlavy 11. Sankcie účtované v dôsledku vášho omeškania, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný(á) nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5 EUR v prípade prvej upomienky a 12 EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky.“ je neprijateľná.

Va. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

VI. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.2.2016 v § 2 Hlavy 11. Sankcie účtované v dôsledku vášho omeškania, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 EUR, ktorú musíte uhradiť.“ je neprijateľná.

Vla. V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 15.04.2021 domáhala proti žalovanému vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľných zmluvných podmienok, ako je to uvedené vo výrokoch I. až VI. tohto rozsudku.

2. Uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 5Csp/31/2021-141 zo dňa 09.03.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.03.2023 súd na návrh žalobkyne zo dňa 31.10.2022 pripustil zmenu žaloby tak, ako je to uvedené vo výrokoch tohto rozsudku.

3. Žalobkyňa žalobu odôvodnila dôvodmi, ktoré sú uvedené nižšie tohto odôvodnenia a s ktorými sa súd stotožnil.

4. Žalovaný k žalobe uviedol, že je preukázané, že zmluva o úvere spĺňa všetky náležitosti platného právneho úkonu, bola uzatvorená v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov preto žalovaný nepovažoval žalobu za dôvodnú, keďže žalobca neuniesol dôkazné bremeno a navrhol, aby súd po vykonanom dokazovaní zamietol žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú a priznal žalovanému náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. Čo sa týka naliehavého právneho záujmu na určenie neprijateľných zmluvných podmienok žalovaný uviedol, že existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľných zmluvných podmienok musí v konaní preukazovať žalobca, pričom naliehavý právny záujem musí existovať a byť preukázaný nielen v čase začatia konania, ale aj v čase, keď bol rozsudok vyhlásený. Nedostatok naliehavého právneho záujmu je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite.

5. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016, Splátkovým kalendárom zmluvy a Úverovými podmienkami – hotovostný úver F..

6. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

7. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva

8. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

9. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

10. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

11. Žalobkyňa so žalovaným, spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s., dňa 16.02.2016 uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554, ktorej predmetom bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 2 000 eur. Tento úver bola žalobkyňa povinná splácať v mesačných splátkach vo výške 39,90 eura.

12. Túto Zmluvu uzatvárala žalobkyňa ako spotrebiteľ so žalovaným ako právnickou osobou, ktorá poskytuje úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Právny vzťah, ktorý medzi nimi vznikol má spotrebiteľský charakter, preto je v súvislosti s ním nutné aplikovať normy spotrebiteľského práva vrátane zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

13. Ohľadne procesnej prípustnosti určovacích žalôb je potrebné uviesť, že vo vzťahu k námietkam žalovaného o nemožnosti vysloviť NZP vo výroku rozsudku z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu a procesnej neprípustnosti, súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019 a sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019. Súd poukazuje na právnu vetu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019: „Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.“ Ďalej súd poukazuje na Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019: „Rozdiel v porovnaní s určovacou žalobou je ďalej v tom, že žalobu o neprijateľnosť zmluvnej podmienky možno uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy. Úplne odlišný v porovnaní s určovacou žalobou je aj účel, ktorému má uvedená žaloba slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky). Dovolací súd dospieva preto k záveru, že v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žaloby patriaci spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.“

14. Čo sa týka bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd uvádza nasledovné:

15. Doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti:

16. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch: „Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.“

17. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch: „Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.“

18. V Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016, tak v tejto exaktne namietané obligatórne náležitosti doby trvania zmluvy, termínu konečnej splatnosti a predpokladov pre výpočet RPMN nie sú vyjadrené.

19. Údaj o dobe trvania zmluvy, termíne konečnej splatnosti alebo počtu a termínoch splátok sú však samostatnými náležitosťami a v praxi nemusia byť totožné. Z uvedeného dôvodu preto aj zákonodarca vyžaduje uvedenie týchto náležitostí samostatne.

20. Čo sa týka doby trvania zmluvy, Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016 tento pojem ani neobsahuje.

21. K záväznosti legálnych definícií pojmov, čo sa týka predpísaných obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/234/2021, zo dňa 29.09.2021, z ktorého súd vyberá: „Spornou bola skutková okolnosť. Najvyšší súd zistil, že suma 6945,20 €, je v zmluve označená názvom: „Celkové náklady dlžníka spojené s Úverom“. Skutočnosť, že zmluva použila nesprávny pojem (názov) je skutkovou okolnosťou, ktorá spôsobuje nezrozumiteľnosť tohto právneho úkonu, keďže nastal rozpor medzi použitým pojmom a jeho obsahom. Pojmy podmienky úveru, a to „celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom" a „celková čiastka, ktorú spotrebiteľ musí zaplatiť" sú samostatne definované priamo zákonom č. 129/2010 Z. z. zhodne so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008. Skutočnosť, že ide pojem použitý zákonom (legálna definícia) v zhodne so smernicou vylučuje, aby k takto definovaným pojmom bol priradený iný obsah, a to vzhľadom na povinnosť euro konformného výkladu. Dovolací súd súčasne vychádzal z toho, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej jednotlivé použité pojmy sú prísne definované.“

22. Doba trvania zmluvy nie je vyjadrená len jej trvaním, ale aj jej začiatkom a koncom. Trvanie zmluvy nemôže byť vyjadrené počtom 84 splátok, pretože 84 splátok nie je 84 mesiacov, ale reálne ide o 83 mesiacov a splátka navyše ani nie je časovou jednotkou.

23. Zo Zmluvy spotrebiteľ ani nevie jednoducho zistiť, kedy je splatná prvá splátka, preto je zároveň v podstate nezistiteľný aj termín konečnej splatnosti úveru, keďže Zmluva neobsahuje ani konkrétne dátumy, ako ani splátkový kalendár.

24. Zásada transparentnosti a informovanosti spotrebiteľa, spolu s povinnosťou náležitej odbornej starostlivosti veriteľa, patria medzi základné požiadavky spotrebiteľského práva.

25. Pokiaľ sa žalovaný odvoláva na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/69/2020 zo dňa 30.11.2021, tak súd k tomu dodáva, že predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR rieši rozpor požiadavky vnútroštátneho práva na Termín konečnej splatnosti s právom úniovým, a nie Doba trvania zmluvy.

26. Nakoľko sú podľa názoru súdu právne závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/69/2020 v zásadnom rozpore s úniovým, ale aj s vnútroštátnym právom, ako aj uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/234/2021 zo dňa 29.09.2021, považujeme za potrebné sa od tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/69/2020 v tomto konaní odkloniť, v zmysle bodu I. rozsudku Súdneho dvora EÚ, vo veci C-173/09, z 05.10.2010 (Elchinov), podľa ktorého: „Právo Únie

bráni tomu, aby právne posúdenie súdu vyššieho stupňa bolo pre vnútroštátny súd, ktorý má rozhodnúť vo veci po tom, čo mu súd vyššieho stupňa, na ktorý bol podaný opravný prostriedok, vrátil vec na ďalšie konanie, v súlade s vnútroštátnym procesným právom záväzná, ak sa tento vnútroštátny súd v súvislosti s výkladom, o ktorý požiadal Súdny dvor, domnieva, že uvedené posúdenie nie je v súlade s právom Únie.“

27. Podľa bodu 61. rozsudku Su´dneho dvora EU´, vo veci C-448/17: „V tejto súvislosti mal Súdny dvor príležitosť spresniť, že táto požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok, uvedená aj v článku 5 smernice 93/13, by nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska, ale naopak, vzhľadom na to, že systém ochrany zavedený touto smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s podnikateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka jasného a zrozumiteľného vypracovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená rovnakou smernicou, sa musí chápať široko (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 44, ako aj citovaná judikatúra).“

28. V súdnej veci bola Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená dňa 16.02.2016. Výplata úveru na bankový účet klienta mala byť uskutočnená tretí deň po podpísaní Zmluvy, t.j. dňa 19.02.2016. Prvá splátka mala byť splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, t.j. 19.03.2016.

29. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka. Termín konečnej splatnosti je uvedený ako „84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“.

30. Nakoľko úver bol poskytnutý 16.02.2016, tak 84 mesiacov po poskytnutí úveru, ale do 15. dňa v poslednom mesiaci, by uplynulo zrejme 15.03.2023.

31. Z uvedeného je evidentné, že z algoritmu, uvádzaného v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/69/2020, a ani podľa úvah žalovaného, sa doba trvania zmluvy určiť nedá.

32. Možno aj preto žalovaný doposiaľ dobu trvania zmluvy, ani v rámci súdneho konania, ak by mal vychádzať z algoritmu Najvyššieho súdu SR a zo svojich úvah, doposiaľ neuviedol.

33. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto údaje neobsahuje, preto je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch.

34. Predpoklady použité na výpočet RPMN:

35. Žalovaný vo vzťahu k predpokladom pre výpočet RPMN neuviedol aké boli použité predpoklady pre výpočet RPMN a kde v zmluve sa nachádzajú.

36. Pokiaľ by sa aj vychádzalo z uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/183/2020 a sp. zn. 7Cdo/277/2021, tak bez ohľadu na nedostatok uvedenia konkrétneho výpočtu RPMN, nie je možné zo zmluvy vyčítať aké údaje žalovaný ako predpoklady pre výpočet RPMN použil.

37. Zdá sa, že žalovaný je toho názoru, že spotrebiteľ by mal vedieť sám, ako má zistiť zo Zmluvy predpoklady pre výpočet RPMN.

38. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve spomínaný údaj chýba, napriek tomu, že je uvedená hodnota RPMN, čo však v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nepostačuje. Súd preto musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Preto táto absencia spôsobuje fikciu o bezúročnosti a

bezpoplatkovosti úveru. Napokon sám žalovaný ani v konaní neuviedol, aké predpoklady použil pre výpočet RPMN.

39. Je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z roho pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13).

40. Posudzovanie bonity:

41. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch: „Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.“

42. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch: „Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.“

43. V zmysle § 7 ods. 20 zákona o spotrebiteľských úveroch na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je dodávateľ povinný použiť čistý príjem spotrebiteľa, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, výšku splátky spotrebiteľského úveru a peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

44. Z registra SRBI predloženého žalovaným vyplýva, že žalobkyňa mala v čase poskytnutia predmetného úveru už dva existujúce úvery s mesačnými splátkami 304 eur a 47 eur. Predmetným úverom zo Zmluvy zo dňa 16.02.2016 jej bol poskytnutý ďalší úver s mesačnou splátkou 39,90 eura. Výška životného minima na plnoletú fyzickú osobu bola v danom období vo výške 198,09 eura.

45. Sumárne pri porovnaní príjmu 480 eur a výdavkov 549,09 eura (198,09 eura + 304 eur + 47 eur), je ich rozdiel mínusový, preto ďalšia mesačná splátka z úveru 39,90 eura je neprijateľná. Možno preto dôjsť k záveru, že žalobkyňa nebola bonitným spotrebiteľom a žalovaný v kontraktačnom procese porušil svoju povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, čím hrubo porušil svoju zákonnú povinnosť.

46. Je potrebné zdôrazniť, že zákonodarca jasne uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu spotrebiteľa, čo znamená povinnosť zistiť nielen jeho príjem, ale aj pravidelné výdavky, a tieto náležite vyhodnotiť. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať.

47. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

48. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí. Tieto závery napokon vyplývajú aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13 (Consumer Finance SA proti F. G. a ďalší) zo dňa 18.12.2014, keď európsky súd uviedol, že poskytovateľ úveru nesie dôkazné bremeno ohľadom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, pričom na informácie podané len spotrebiteľom sa môže spoliehať len vtedy, ak sú

dostatočné a podložené dokladmi. Tieto závery napokon vyplývajú aj z nálezu Ústavného súdu ČR III.ÚS 4129/18 zo dňa 26.02.2019 a rozsudkov Najvyššieho súdu ČR 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.07.2018 a 33Cdo/201/2018 zo dňa 20.03.2019. V tejto súvislosti možno poukázať aj na závery vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18 zo dňa 05.03.2020, podľa ktorého článku 8 a 23 Smernice 2008/48/ES z 23.04.2008 sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve. Primárnym chráneným záujmom podľa zákona o spotrebiteľských úveroch je ochrana spotrebiteľa pred nezodpovedným poskytnutím úveru, ktoré by viedlo k insolvenčnej situácii spotrebiteľa so všetkými negatívnymi následkami, a to ekonomickými v podobe straty majetku, tak spoločenskými v podobe spoločenskej stigmatizácie. Podotýkame, že nestačí iba pasívny zber informácií z registrov, v ktorých spotrebiteľ ani nemusel byť doposiaľ nijako evidovaný. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Súd prvej inštancie preto takéto formulárové, ba priam ľahkovážne, skúmanie bonity dodávateľom u spotrebiteľa vyhodnotil za v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie mal za nesporne preukázané, že bonita spotrebiteľov nebola skúmaná adekvátnym spôsobom a dodávateľ nekonal s odbornou starostlivosťou. Z uvedeného je tiež možné uzavrieť, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

49. Z uvedených dôvodov súd považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov.

50. Ohľadne bezdôvodného obohatenia súd uvádza nasledovné:

51. Podľa § 451 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

XX. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

53. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

54. Žalobkyňa teda mala žalovanému zaplatiť len sumu 2 000 eur., ktorú reálne ako úver vyčerpala a keďže mu zaplatila až 2 222,80 eura, bolo dôvodné výrokom II. tohto rozsudku zaviazať žalovaného k zaplateniu sumy 222,80 eura predstavujúcu jeho bezdôvodné obohatenie v dôsledku plnenia bez právneho dôvodu podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

55. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

56. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

57. Žalobkyňa si uplatnila proti žalovanému okrem istiny aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od nasledujúceho dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia. Žaloba bola doručená žalovanému dňa 29.12.2021. Žalovaný dlžnú sumu žalobkyni doposiaľ nezaplatil, a preto je od nasledujúceho dňa

po doručení žaloby, t. j. 30.12.2021 v omeškaní. Z uvedených dôvodov súd, čo sa týka príslušenstva pohľadávky, žalobe vyhovel.

58. Čo sa týka neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok, tak pre súdenú vec je rozhodujúce, aby existovalo hoci aj len jedno právoplatné rozhodnutie, ktoré určuje predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda absolútne neplatnú.

59. Čo sa týka zmluvnej podmienky uvedenej v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016, v § 4 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, v znení „Ako variabilný symbol pre platbu splátok uvádzajte číslo zmluvy. Ak číslo neuvediete, nebudeme schopní platbu identifikovať a budeme to brať ako nezaplatenie splátky úveru so všetkými dôsledkami.“ priamo vo vzťahu k žalovanému súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/90/2018 zo dňa 19.11.2018, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Csp/26/2017 zo dňa 04.04.2018, ktorým súd prvej inštancie okrem iného vyslovil, že: „Zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. – hotovostný úver, k Úverovej zmluve č. 4108081912, z 22.8.2011, v § 4 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru v znení: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo ÚZ, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami“ je neprijateľná.“

60. Za neprijateľnú súd považuje aj zmluvnú podmienku uvedenú v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016, v § 3 Hlavy 6. Ukončenie zmluvy, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, v znení:

„V prípade, že:

- a) ste sa oneskorili s platením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace,
 - b) ste uviedli v návrhu nepravdivé údaje,
 - c) ste porušili niektorú z ďalších povinností vyplývajúcich zo zmluvy,
 - d) bolo začaté exekučné, konkurzné, vyrovnacie alebo iné konanie na Váš majetok (vrátane dedičského konania),
- nám musíte celý čerpaný úver na požiadanie splatiť (tzv. zosplatenie úveru).“

61. Predmetná zmluvná podmienka spôsobuje v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pretože sa neprimerane v jeho neprospech odchyľujú od ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. S poukazom na uvedené ustanovenie Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

62. Z vyššie uvedeného vyplýva, že citovaná zmluvná podmienka sa neprimerane odchyľuje od ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka nie je veriteľ oprávnený predčasne zosplatiť spotrebiteľský úver po omeškaní spotrebiteľa so zaplatením iba dvoch splátok, ale ani po omeškaní trvajúcom viac ako tri mesiace bez toho, aby veriteľ upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, resp. v prípade iných okolností absolútne nesúvisiacich s omeškaním, tak ako to predpokladajú citované zmluvné podmienky.

63. Z najaktuálnejších rozhodnutí vydaných priamo vo vzťahu k žalovanému, zaoberajúce sa obdobnou zmluvou o spotrebiteľskom úvere súd poukazuje na rozsudok OS Vranov nad Topľou č. k. 5Csp/48/2023 - 54 zo dňa 16.10.2023

64. Súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016, v § 1 Hlavy 11. Sankcie účtované v dôsledku vášho omeškania, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný(á) nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5 EUR v prípade prvej upomienky a 12 EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

65. V zmysle tejto zmluvnej podmienky sa žalobkyňa mala zaviazat' taktiež na úhradu poplatkov za upomienky. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, pričom on sám si ich určil pevnou sumou vopred. Výšku poplatkov za upomienky žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil, preto ich požadovanie od spotrebiteľa odporuje dobrým mravom.

66. V tomto smere ohľadom neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky súd poukazuje priamo vo vzťahu k žalovanému na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016 zo dňa 03.10.2016: „Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú ako aj to, že za poplatok nie je poskytované žiadne plnenie v prospech spotrebiteľa), či treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta opätovne netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.“

67. Súd určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.02.2016, v § 2 Hlavy 11. Sankcie účtované v dôsledku vášho omeškania, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, v znení: „Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 EUR, ktorú musíte uhradiť.“

68. Neprijateľnosť takto vymedzenej zmluvnej podmienky predstavuje skutočnosť, že žalovaný so žalobkyňou zmluvnú pokutu individuálne nedojednal a táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná pokuta bola zakomponovaná do úverových podmienok na vopred pripravenom tlačive zo strany žalovaného, pričom žalobkyňa ju nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť.

69. Vo vzťahu k predmetnej zmluvnej podmienke a priamo vo vzťahu k žalovanému súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Svidník č. k. 5Csp/68/2020-87 zo dňa 16.03.2022, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 8CoCsp/27/2022-135 zo dňa 26.09.2022.

70. Z uvedených dôvodov súd určil, že zmluvné podmienky uvedené v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 4602141554 zo dňa 16.2.2016, ako je to uvedené vo výrokoch III. až VI. tohto rozsudku sú neprijateľné.

71. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

72. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

73. Súd priznal žalobkyni náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu, pretože mala plný úspech vo veci a uplatnila si ich náhradu. O ich výške súd rozhodne v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.